

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP TẠI CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG Ở HUYỆN MỸ XUYỀN THEO YÊU CẦU CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG 2018

Lâm Trọng Nguyễn
Trường THPT Văn Ngọc Chính
Email: lamtrnguyen@gmail.com

Tóm tắt: Kiểm tra, đánh giá (KTĐG) kết quả học tập (KQHT) là cấu phần thiết yếu của Chương trình giáo dục phổ thông (GDPT) 2018, hướng tới phát triển năng lực, phẩm chất người học và cải thiện hiệu quả dạy học, quản lý. Nghiên cứu này khảo sát thực trạng quản lý hoạt động KTĐG tại các trường THPT ở huyện Mỹ Xuyên, tỉnh Sóc Trăng. Kết quả chỉ ra những chuyển biến tích cực ban đầu nhưng còn nhiều hạn chế đáng kể ở các khâu: lập kế hoạch, xây dựng ngân hàng câu hỏi theo định hướng năng lực, tổ chức đánh giá quá trình, phản hồi kết quả, quản lý điều kiện đảm bảo (cơ sở vật chất, ứng dụng công nghệ thông tin) và bồi dưỡng năng lực chuyên môn về KTĐG cho giáo viên (GV). Dựa trên thực trạng, bài báo đề xuất 4 nhóm biện pháp quản lý nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động KTĐG KQHT, góp phần thúc đẩy triển khai GDPT 2018 tại địa phương.

Từ khóa: Kiểm tra- đánh giá, kết quả học tập, năng lực và phẩm chất, quản lý kiểm tra - đánh giá, giáo dục phổ thông 2018, bồi dưỡng chuyên môn

MANAGEMENT OF ASSESSMENT AND EVALUATION ACTIVITIES OF STUDENT LEARNING OUTCOMES AT UPPER SECONDARY SCHOOLS IN MY XUYEN DISTRICT IN LINE WITH THE 2018 GENERAL EDUCATION CURRICULUM

Lam Trong Nguyen
Van Ngoc Chinh Upper Secondary School
Email: lamtrnguyen@gmail.com

Abstract: Assessment and evaluation (A&E) of student learning outcomes (SLOs) is an essential component of the 2018 General Education Curriculum (GEC), aiming to foster learners' competencies and qualities, as well as improve the effectiveness of teaching, learning, and school management. This study investigates the current state of A&E management in upper secondary schools in My Xuyen District, Soc Trang Province. The findings reveal some initial positive changes; however, significant limitations remain in several aspects: planning, developing competency-oriented question banks, conducting formative assessments, providing feedback, managing supporting conditions (infrastructure, information technology applications), and fostering teachers' professional capacity in A&E. Based on these findings, the paper proposes four groups of management solutions to enhance the effectiveness of SLO assessment activities, contributing to the successful implementation of the 2018 GEC at the local level.

Keywords: Assessment and evaluation, student learning outcomes, competencies and qualities, A&E management, 2018 General Education Curriculum, professional development.

Nhận bài: 10/05/2025

Phản biện: 12/06/2025

Duyệt đăng: 17/06/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục theo Nghị quyết 29/2013/NQ-TW và triển khai Chương trình GDPT 2018, hoạt động KTĐG KQHT tại trường phổ thông đóng vai trò đặc biệt quan trọng, đặc biệt là theo định hướng phát triển năng lực, phẩm chất và đánh giá vì sự tiến bộ của học sinh (HS). KTĐG cung cấp thông tin phản hồi giúp HS tự điều chỉnh, GV đổi mới dạy học và cán bộ quản lý đưa ra quyết định hiệu quả. Tuy nhiên, thực tế triển khai KTĐG còn nhiều hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu đổi mới về hình thức, công cụ và năng lực thực hiện. Tại các trường THPT ở huyện Mỹ Xuyên cũng tồn tại những vấn đề này. Do đó, bài viết trình bày khái quát thực trạng quản lý KTĐG

KQHT tại các trường THPT trên địa bàn huyện Mỹ Xuyên, từ đó đề xuất các 04 biện pháp quản lý để nâng cao hiệu quả hoạt động này theo yêu cầu GDPT 2018.

Trong quá trình đổi mới giáo dục hiện nay, hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả học tập (KTĐG KQHT) không chỉ dừng lại ở việc kiểm tra kiến thức mà còn là công cụ quan trọng để phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học. Đặc biệt, trong Chương trình GDPT 2018, KTĐG phải được thiết kế theo hướng phát triển năng lực, lấy học sinh làm trung tâm, khuyến khích sự tham gia chủ động, sáng tạo của người học. Từ đó, giáo viên cần vận dụng đa dạng các phương pháp, hình thức

và công cụ đánh giá như: đánh giá thường xuyên, đánh giá định kỳ, đánh giá qua sản phẩm học tập, hồ sơ học tập, tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng. Tuy nhiên, qua khảo sát tại các trường THPT trên địa bàn huyện Mỹ Xuyên, cho thấy công tác quản lý hoạt động KTĐG còn bộc lộ nhiều điểm yếu: đội ngũ giáo viên còn lúng túng trong triển khai các hình thức đánh giá mới; sự phối hợp giữa ban giám hiệu và tổ chuyên môn chưa chặt chẽ; việc bồi dưỡng năng lực đánh giá cho giáo viên chưa được thực hiện thường xuyên. Những bất cập này đòi hỏi phải có những biện pháp quản lý đồng bộ, phù hợp với thực tiễn nhà trường và định hướng đổi mới giáo dục hiện hành.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận

Hoạt động kiểm tra, đánh giá (KTĐG) kết quả học tập (KQHT) là một bộ phận quan trọng trong quá trình dạy học, góp phần phát triển năng lực, phẩm chất người học theo định hướng Chương trình giáo dục phổ thông (GDPT) 2018. Theo quan điểm đổi mới giáo dục, KTĐG không chỉ dừng ở việc kiểm tra kiến thức mà cần phản ánh được tiến trình học tập, giúp giáo viên điều chỉnh phương pháp dạy học và học sinh phát huy khả năng tự học, tự đánh giá. Công tác quản lý KTĐG cần đảm bảo tính khoa học, khách quan, minh bạch, đồng thời tuân thủ các nguyên tắc: đa dạng hóa hình thức, công cụ đánh giá; tập trung phát triển phẩm chất, năng lực học sinh; gắn kết giữa đánh giá quá trình và đánh giá tổng kết. Việc quản lý hiệu quả KTĐG đóng vai trò then chốt trong triển khai thành công Chương trình GDPT 2018 tại các cơ sở giáo dục phổ thông. Ngoài ra, KTĐG cần được thiết kế phù hợp với mục tiêu môn học, gắn với bối cảnh thực tiễn và phù hợp với đối tượng người học (Nguyễn Công Khanh, 2020). Theo Nguyễn Xuân Thành (2021), đánh giá vì sự phát triển năng lực đòi hỏi người dạy không chỉ kiểm tra kiến thức mà còn cần chú trọng đến kỹ năng, thái độ và các năng lực cần đạt theo chương trình mới, giúp học sinh tiến bộ và hình thành năng lực toàn diện.

Bên cạnh đó, việc KTĐG cần được thực hiện theo định hướng phát triển năng lực, lấy người học làm trung tâm, nhằm phát hiện những tiến bộ

và khó khăn của học sinh để kịp thời điều chỉnh quá trình dạy học. Theo Trần Bá Hoành (2019), KTĐG cần được xem như một quá trình liên tục, có sự tham gia tích cực của học sinh, trong đó học sinh không chỉ là đối tượng đánh giá mà còn là chủ thể đánh giá. Đặc biệt, trong bối cảnh giáo dục phát triển theo hướng cá thể hóa và tích hợp liên môn, việc xây dựng các công cụ đánh giá linh hoạt, có tính phân hóa, phù hợp với trình độ và nhu cầu học tập của từng học sinh là vô cùng cần thiết. KTĐG hiệu quả còn góp phần tạo động lực học tập, tăng cường sự tương tác giữa giáo viên và học sinh, giúp nâng cao chất lượng dạy học. Như Đặng Thành Hưng (2020) khẳng định, đánh giá không chỉ để xếp loại mà còn để hỗ trợ sự học, điều chỉnh phương pháp, cải thiện quá trình giảng dạy và thúc đẩy sự phát triển toàn diện cho người học.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu sử dụng phương pháp điều tra khảo sát kết hợp phỏng vấn sâu và phân tích tài liệu. Đối tượng khảo sát gồm 60 cán bộ quản lý (CBQL) và giáo viên (GV), cùng 114 học sinh (HS) tại 4 trường THPT trên địa bàn huyện Mỹ Xuyên, tỉnh Sóc Trăng (Mỹ Xuyên, Văn Ngọc Chính, Hòa Tú, Ngọc Tô). Dữ liệu được thu thập qua phiếu khảo sát và phỏng vấn bán cấu trúc, tập trung vào các nội dung: nhận thức về KTĐG và quản lý KTĐG, thực trạng thực hiện các yêu cầu của KTĐG theo GDPT 2018, mức độ vận dụng các phương pháp KTĐG, và thực trạng quản lý các khâu cốt lõi trong KTĐG. Kết quả được phân tích định tính và định lượng để làm rõ thực trạng, từ đó đề xuất các biện pháp quản lý phù hợp. Ngoài ra, nghiên cứu tham khảo các tài liệu chuyên ngành, quy định và văn bản hướng dẫn của Bộ GD&ĐT để đảm bảo tính khoa học, hệ thống và bám sát thực tiễn giáo dục phổ thông Việt Nam.

2.3. Kết quả nghiên cứu

Kết quả khảo sát cho thấy:

Nhận thức về tầm quan trọng của KTĐG và quản lý KTĐG: Kết quả khảo sát cho thấy phần lớn cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh đã nhận thức đúng đắn về vai trò quan trọng của hoạt động kiểm tra, đánh giá trong dạy học theo Chương trình GDPT 2018. Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận nhỏ giáo viên và học sinh chưa hiểu rõ bản

chất và ý nghĩa của đánh giá theo hướng phát triển phẩm chất, năng lực. Điều này đặt ra yêu cầu cần tăng cường tập huấn, truyền thông và chia sẻ kinh nghiệm nhằm nâng cao nhận thức đồng bộ trong toàn hệ thống giáo dục phổ thông.

Thực hiện các yêu cầu KTĐG theo GDPT 2018: Các cán bộ quản lý và giáo viên đều đánh giá cao các nguyên tắc của KTĐG như tính khách quan, toàn diện, phân hóa và định hướng phát triển năng lực học sinh. Tuy nhiên, việc hiện thực hóa các yêu cầu này trong thực tiễn vẫn gặp nhiều khó khăn do thiếu thời gian, năng lực thiết kế đánh giá hiện đại và tài liệu hướng dẫn cụ thể. Điều này cho thấy quá trình chuyển đổi từ KTĐG truyền thống sang mô hình mới đang diễn ra chậm và thiếu sự đồng bộ, cần có các giải pháp hỗ trợ cụ thể, sát thực tiễn hơn từ các cấp lãnh đạo ngành giáo dục.

Phương pháp KTĐG: Giáo viên vẫn chủ yếu sử dụng các bài kiểm tra trắc nghiệm khách quan, vốn dễ tổ chức và chấm điểm, nhưng lại hạn chế trong việc đánh giá các kỹ năng tư duy và năng lực vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Các hình thức đánh giá mới như hồ sơ học tập, dự án, đánh giá đồng đẳng hoặc tự đánh giá chưa được áp dụng phổ biến, phần lớn do giáo viên chưa quen hoặc thiếu tài liệu mẫu. Trong khi đó, học sinh tỏ ra thích thú với trắc nghiệm nhưng cũng bày tỏ mong muốn được trải nghiệm các hình thức đánh giá đa dạng và hấp dẫn hơn, giúp phát huy thế mạnh cá nhân và nâng cao động lực học tập.

Thực trạng quản lý các nội dung cốt lõi:

Lập kế hoạch KTĐG: GV, TTCM thiếu kỹ năng xây dựng kế hoạch đánh giá; chưa có sự góp ý đồng thuận giữa các bên; lãnh đạo trường chưa phát huy vai trò điều phối.

Xây dựng ngân hàng câu hỏi: Chưa đảm bảo phân hóa cấp độ năng lực, phẩm chất; kiểm tra, chuẩn hóa còn hạn chế.

Tổ chức thực hiện trên lớp: Lãnh đạo trường chưa chú trọng kiểm tra, giám sát đánh giá thường xuyên.

Bảo mật, in sao đề thi: Được thực hiện khá tốt nhưng còn thiếu tính chuyên nghiệp ở một số khâu.

Chấm, trả bài, phản hồi: Việc phản hồi bài kiểm tra còn hình thức, chưa mang tính xây dựng,

thiếu hỗ trợ học sinh tiến bộ.

Xếp loại, sử dụng KQHT: Ứng dụng phần mềm quản lý tốt nhưng việc hợp xét, phân tích kết quả chưa được chú trọng.

Điều kiện đảm bảo: Cơ sở vật chất, thiết bị hỗ trợ đánh giá còn thiếu, đặc biệt là công nghệ thông tin; thư viện thiếu tài liệu tham khảo về KTĐG.

Bồi dưỡng năng lực KTĐG cho GV: Chưa được quan tâm đúng mức; ít tổ chức tập huấn chuyên sâu tại chỗ.

Yếu tố ảnh hưởng:

Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả học tập (KTĐG KQHT) tại các trường THPT trên địa bàn huyện Mỹ Xuyên bao gồm: năng lực chuyên môn, kỹ năng nghiệp vụ và kinh nghiệm giảng dạy của giáo viên; phẩm chất và năng lực quản lý của cán bộ quản lý; cùng với các chủ trương, chính sách và hướng dẫn chuyên môn từ cấp trên. Đây là những yếu tố then chốt quyết định mức độ phù hợp và tính hiệu quả của việc tổ chức và thực hiện KTĐG trong nhà trường. Trên cơ sở kết quả khảo sát, đánh giá thực trạng và phân tích những yếu tố tác động, nghiên cứu đã cung cấp căn cứ khoa học và thực tiễn quan trọng để đề xuất các biện pháp quản lý phù hợp. Những đề xuất này nhằm góp phần cải thiện chất lượng và hiệu quả KTĐG KQHT theo đúng định hướng của Chương trình GDPT 2018.

Thảo luận

Kết quả nghiên cứu cho thấy mặc dù phần lớn cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh đã nhận thức đúng đắn về vai trò của KTĐG trong dạy học theo định hướng phát triển năng lực, nhưng việc triển khai thực tế vẫn còn nhiều hạn chế. Đặc biệt, chuyển đổi từ KTĐG truyền thống sang hình thức đánh giá toàn diện, liên tục và lấy người học làm trung tâm vẫn gặp khó khăn do thiếu kỹ năng lập kế hoạch, thiết kế công cụ đánh giá phân hóa và thiếu điều kiện hỗ trợ. Sự thiên lệch vào hình thức trắc nghiệm khách quan phản ánh xu hướng an toàn trong tổ chức đánh giá, trong khi các hình thức như hồ sơ học tập, dự án học tập vẫn chưa được áp dụng rộng rãi. Điều này chứng tỏ vai trò quan trọng của công tác bồi dưỡng năng lực KTĐG cho giáo viên cũng như sự điều phối, giám sát chặt chẽ từ phía lãnh đạo nhà trường. Đồng

thời, việc phản hồi kết quả học tập cần được đổi mới theo hướng hỗ trợ học sinh tiến bộ hơn là chỉ xếp loại. Những phát hiện trên là cơ sở quan trọng để kiến nghị các giải pháp quản lý KTĐG sát thực tiễn, hiệu quả và bền vững.

III. KẾT LUẬN

Hoạt động KTĐG và quản lý nó đóng vai trò trung tâm trong việc triển khai Chương trình GDPT 2018. Nghiên cứu thực trạng tại các trường THPT huyện Mỹ Xuyên ghi nhận một số điểm tích cực

nhưng còn tồn tại nhiều hạn chế đáng kể trong các khâu lập kế hoạch, xây dựng công cụ, quản lý tổ chức, sử dụng kết quả đánh giá và bồi dưỡng năng lực đội ngũ theo định hướng mới. Để khắc phục những hạn chế này và nâng cao hiệu quả hoạt động KTĐG, góp phần thành công triển khai Chương trình GDPT 2018, nghiên cứu đã đề xuất 4 nhóm biện pháp quản lý trọng tâm, tập trung vào nâng cao nhận thức, bồi dưỡng năng lực, tăng cường chỉ đạo và đảm bảo điều kiện thực hiện.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2024). Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2024-2025.
2. Dương Thiệu Tống. (2005). Thống kê ứng dụng trong nghiên cứu khoa học giáo dục. Nxb Khoa học Xã hội.
3. Nguyễn Đức Chính. (2004). Đo lường và đánh giá kết quả học tập của HS. Tài liệu giảng dạy Khoa sư phạm. Đại học Quốc gia Hà Nội.
4. Nguyễn, C. K. (2020). Quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh trung học phổ thông theo tiếp cận phát triển năng lực. Tạp chí Quản lý Giáo dục, (25), 12–16.